

Rautatie

- Pitäisköhää meilänkii mennä kattomaa sit uutta asemaa Uuleskyläs. Sielt piesee ny yhtä kyytiä aina piekaupunkii asti. Ku aamul lähtie, nii ehtii viel illaks kotia.

Liisa oli myöntyväinen Matin ehdotukseen:

- Tehlie nii. Mitäs sit lähtöä kakistellaa pilempää. Lähletii vaikka ylihuomenis. Mie leivon huomen ruisleipää. Onhaa sitten eväst reisuu.

Lähtöpäivän aamuna Liisa teki hyvät eväät: tuoretta ruisleipää, voita rasiaan ja särpimeks palvattua siankinkkua. Liisaa arvelutti auton jättäminen koko päiväksi pakkaseen parkkipaikalle:

- Paikkojen rikkojia joka paikassa. Ja lähteekö vanha auto eles takatulles käyntii?

- Toltapaa noo, eihää se ny nii vanha viel o, ei kolmeakymmentäkää, hyvin piletty ja luotettavaa merkkiä, vakuutteli Matti.

- No nii, voilaahaa myö panna sukset peräkonttii ja tulla hiihlellen kotia, ettei ihlan pulaa jouluta. Eihän tät matkaakaa Uulestskyläst kotii o ku kuulen kilometrin verran. Se sellai Loistava polku hiihtoreitti tulie Uuleskyläst melko lähelt, aina varovainen Liisa tuumasi.

Tiet olivat lähtöpäivän aamuna lumipyryn jäljiltä vielä osin auraamattomia ja pöpperöisiä. Mikäs heidän oli päästellessä, kun kaksi ajoi. Matti oli ratissa, ja Liisan tarkemmin oli silmänä. Hän toimi niin kuin kartturina. Uudessakylässä Kanervan risteyksessä oli tienviitta.

Laituri 3 Lahteen. Ei tietä eikä pysäköintipaikkaa. Kaikki oli vielä keskeneräistä.

Jatkettiin rautatiesillan alitse. Tuli uusi viitta: Laituri 1 Kouvolaan. Matti tiesi, miten toimia:

- Myö mennie sinne. Siel varmaa on autollekkiin paikka.. Se on sitten siel valmiina, ku tullaa takas. Meilän pitie ny vaa kävellä sillan alitte takasi toiselle puolelle rataa, Lahlen suunnan laiturille.

Niin tehtiin. Kaikki oli viel auraamatonta, mutta traktori kuului olevan tulossa. Ei muuta kuin talsimaan pehmeässä lumessa. Kaksi miestä oli jo sentään puhdistamassa alas tielle johtavia portaita. Matti valitteli heille aurausten hitautta:

- Toltapaa noo, onkos noi laiturikkii samalla taval hoitamati?

- Ne ei kuulu meille. Se on ratahallinnon hommia,oli vastaus.

Kävely kolmoslaiturille pikkukengissä lumessa oli kaikkea muuta kuin mukavaa. Matti purnasi. Liisa lohdutti:

- Tiehää on hyvää hyötyliikuntaa. Saalaahaa myö istua sitten junassa jollei ole ihlan täyttää.

Luminen laitur. Vaatimaton odotuskatos. Autiota. Yksinäinen nainen kuitenkin ilmestyi seuraksi odottamaan juna. Toinenkin. Ylhäällä laiturin tolpassa oli oikein sähköinen taulu, johon ilmestyi junan lähtöaika. Kovaääninen varoitti ohittavasta junasta. Hirmuinen oli sillä vauhti, liekö se ollut niitä luotijunia. Lumipilvi jäi leijaillemaan toviksi laiturialueelle. Vielä kymmenisen minuuttia, ja kovaääninen ilmoitti odotetun paikallisjunan saapumisen.

Laituri oli samassa tasossa kuin vaunun oven kynnyks. Mukava toteamus. Ei tarvinnut nousta rappuja. Ystävällinen junailija tuli oitis vaununosastoon myymään matkalippuja:

- Ai Helsinkiin asti. Olette muuten ensimmäiset eläkeläiset, joille myyn Udestakylästä Helsinkiin. Pitää tarkistaa, paljonko se onkaan. No niin, se tekee 19,60 kahdelta. Teillä on vaihto Lahdessa Z junaan. Se lähtee siellä raiteelta numero kaksi.

Juna kiiti kuin leijailen, äänettömästi ja pehmeästi. Hyvillä istuimilla oli mukava huoahtaa. Lumessa kastuneet jalatkin alkoivat lämmitä. Varmaankin tämä oli niitä sveitsiläistekoisia lähijunia, joiden kanssa ei ole ollut juuri vaikeuksia Suomen talvisissa olosuhteissa. Varttitunnissa Lahteen, vaikka välillä pysähdyttiinkin vielä Nastolassa ja Villähteellä. Puolta nopeammin kuin linja-autolla.

Meno oikoradalla oli samanlaista pehmeää matalalentoa. Rata kulki Lahti- Helsinki moottoritien läheisyydessä kymmeniä kilometrejä. Kuinka avuttoman hitaalta näytti autojen vauhti, kun pyyhällettiin ohi lähes sataakuuttakymppiä. Junakuulutus kertoi pysähdyspaikat: Mäntsälä, Haarajoki, Kerava- Kervo, Tikkurila-Dikkursby ja Pasila- Böle, viimeiset siis kaksikielisesti. Matti viisasteli viimeisen nimen suhteen:

- Böle. Eiks o typerä nimi toi Böle.M uistelen, että se oli ennen Redriksbergi. Muuten, pitäisköhää Uuulenkylän aseman kuulutuksii kans lisätä perää Nypy. Asemalmaa ol aluksi vain tuo ruottinkielii nimi. Olishaa se hienompaa. Isäi kerto silt ajalt tarinaa: Kuivanteen likka ol ollu vuolen piekaupunkis piikomas, ja tul vihloin kotiaa käymää. Se kysäs Uulenkylän asemal:”huru monka kilometer til Kuivanto?” Siit ol tullu äkkiä herraskai.

Matkustajamäärä junassa lisääntyi Helsinkiä lähestyttäessä asema asemalta. Enemmän ja enemmän myös ulkomaalaisperäistä väkeä.

- Toltapaa noo,taitaa tulevaisuudessa jäälä toiseks Hesän alkuperäiskansa, statilaiset, mut piristiehää muutos kansainvälisyys piekapunkia, kommentoi Matti,

Juna olisi tullut ajallaan perille, jollei olisi jäänyt syystä tai toisesta huilaamaan vartiksi ratapihalle. Lumi ei nyt näyttänyt olevan syynä. Hyvin näytti kaikki siivotulta. Liikenne vaan on Helsingin asema-alueen raiteilla näköjään tavallisinakin talvipäivinä häiriöherkkää.

Liisalla ja Matilla oli selvä suunnitelma Helsingissä vierailuun. Ajellaan ensin raitsikalla ympäri kaupunkia. Mennään sitten vaikka suureen tavarataloon ja ajellaan siellä liukuportaita ylös ja alas. Näkeehän siinä, kuinka varakas kansa tuhlaa ylimääräisiä rahojaan. Joku varmaan ostaa tarpeeseenkin.

Asematunnelin portaikon lomassa oli houkuttelevan näköinen kahvio. Matille tuli kova kahvinhimo:

- Toltapaa noo, kylhää meitin pitiä aamupäiväkahvil käylä. Sehän sopi Liisallekin. Sitten pirteinä kaupungille. Päiväsuunnitelma piti koko lailla, niin kuin oli suunniteltu. Säännölliseen ruokarytmiin tottuneille tuli kuitenkin lopulta nälkä. Eväitä oli repussa, mutta ei paikkaa, missä niitä rauhassa söisi. Vastaan tuli sopivansorttinen lounasbaari. Piti tutustua. Kohtuuhintainen. Ruoka tuntui maittavalta ja riittävältä, vaikka kyllä siinä pihvissä ei Matin mielestä oikein ollut lihan makua. Liisa valisti jälkeensä:

-Jouluihaa syömiä kasvispihvin.” Eikös vaan ollutkin hyvää.

- Kaikkea sitä saap syöläksse, nii ku kaiken maaliman rehuja. Olhaa siel sentää kunnon ruisleipää, ettei nälkää jääny, vastasi Matti.

Kotiinlähdön aika lähestyi. Hyvissä ajoin takaisin asemalle. Kun aikaa junan lähtöön oli vielä runsaasti, päätettiin ostaa matkaliput oikein lipunmyyntihallista, vaikka ne olisi saanut junastakin. Suuri halli, pitkä rivi myyntipaikkoja, mutta vain pari kolme lipunmyyjää. Varausnumero piti ottaa. Ystävällinen miespuolinen myyjä hämmästy, kun Matti pyysi lippuja Uuteenkylään:

- En ole tiennytkkään, että siellä juna taas pysähtyy. Tuttu paikka. Aika sattuma. Minä olin nimittäin 70-luvun lopussa Uudessakylässä junajärjestelijänä. Muistan, kuinka siellä oli usein aamuisin vahva sumu.

Todettiin, että maailma on pieni. Matti ja Liisa saattoivat kertoa, että juna ei pysähdy enää Uudenkylän vanhalla asemalla, vaan toista kilometriä Lahden suuntaan olevassa Kanervassa. Uusikylä ei enää ole sama Nastolan suurin kylä ja suurin liikepaikka niin kuin ennen. Asemanseutu tapettiin siinä suhteessa liikennejärjestelyin kokonaan. Kauppoja ei ole enää yhtäkään jäljellä. Onhan uusi asema pieni askel parempaan, ainakin parempi paikka kuin Nastolan pysäkki paikassa ei mitään, kiitos paikallisen topparoikkaharrastajan.

Matti ja Liisa päättivät tehdä kotimatkan Riihimäen kautta, Lipun hinta oli sama kuin oikorataa pitkin. Ajassa vain vajaa puolisen tuntia pidempi. Samanlainen sveitsiläisrakenteinen juna, samanlainen pehmeä kyyti. Puolityhjä junavaunu. Kun lähdettiin liikkeelle, Matti ehdotti, että nyt eväät esille. Veitsi käteen ja vuolemaan ruisleipää. Se herätti tietysti ihmetystä muissa matkustajissa. Pari miestä lähti käytävän toiselta puolelta pois, kun näkivät puukkokätisen maalaismiehen.

Liisa komensi:

- Pa pois se veitti.

- Matti vain puolusteli:

- Noulatan vain perinnettä. Isäiki otti justiisa samanlaiset eväät, kun lähti markkinareissulleen Viipuriin. Junashaa kerkiää syölä. Kylhää hyvält maistuu tää kotoi eväs. Liisalle se ei nyt kelvannut.

Riihimäellä jouduttiin odottamaan kymmenisen minuuttia pohjoisesta tulevia matkustajia. Viivästymisestä kuulutteli aitoa, lupsakkaa savonkieltä puhuva junailija:

- Tulleehaan ne sieltä, kun aikamme uotellaan.

Juna otti myöhästymisen kiinni Lahteen mennessä. Lahti-Riihimäki välin vanhat ennen niin kauniit asemarakennukset antoivat Liisalle toisaalta ylpeilemisen, toisaalta murehtimisen aihetta. Hänen vaarinsa oli ollut aikoinaan hyvänä puuseppänä niiden rakentamisessa mukana. Nyt lähes kaikki näistä hienoista luomuksista oli jäänyt pois käytöstä, rapistunut tai jopa purettu. Tilanne on niin, että vain Järvelässä

pysähtyi nyt juna asemarakennuksen eteen. Laiturit on turvallisuuden vuoksi siirretty alikulkuteiden kohdalle, jolloin saa kiertää joskus pitkänkin matkan toiselle laiturille. Näinhän on nyt myös tilanne Uudessakylässä, Nastolassa ja Villähteellä.

Lahden laituritilannetta Matti arvosteli erikoisesti:

- Miksi junat eivät lähle Lahlest Helsinkiin asemarakennuksen elest vaan kauempaa Asemantaustan puoleiselta penkalta? Sinne on aika komppuamii tunnelia ja rappusia myölen . Paljon on palvelu huonontunu verrattuna vuosikymmenien takaiseen. Junat lähti silloin siit ihlan aseman elest. En mie ymmärrä raiteiden numerointiakaa, kun vimei eli kaukaisin raile on numero 1. Onhaa se kyl silviisii, että mistä suunnast asiaa kattoo. Mut maalijärkeä ei tollai mahlu.

No nyt Matin ja Liisan ei tarvinnut kävellä pitkää tunnelia myöten Lahden asemalle, vaan he jatkoivat Uuteenkylään. Liisa kysäisi vielä tuolta aikaisemmin mainitulta lupsakalta junailijalta, että muistattehan jättää meidät sitten pois junasta Uudessakylässä. Tämä oli niin kohtelias, että tuli vielä saattamaan ulos asti toivottaen lopuksi ”hyvvee vuoden jatkaa.”

Matti ja Liisa olivat siellä ainoat junasta pois jääneet. Autio asema. Parkkipaikalla vain yksi tuttu auto, joka oli saanut päälleen hennon lumivaipan. Seisoivat siinä laiturilla tovin ja katselivat, kuinka juna kiihdytti nopeasti tiehensä. ”Lumipilvi kun häipyvi kauas, asemalla on hiljaista taas.” Tiet oli päivän aikana aurattu, mutta ei laituria.

- Mitäs pienistä. Olishaa nekii hoiletu, jos oltas tuol vanhal asemal, totesi Matti.

- Olhaa tää kuitenkin mukava reisu, eikä keskeneräist pilä moittia, kiteytti tuntojaan Liisa.

-Yhlyn etelliseen, nimittäin mielipiteeseen. Ei o junan voittanutta. Mennää uulestaa kesäl, ehkä aikaisemminkii, jos on aihetta. Uuskylä on aina ollu meilän asema, ja tulie aina olemaa. Lähletää kotia enneku tulie pimeä.